

شناسنامه دانش آموز:

- نام و نام خانوادگی:
- نام مدرسه:
- نام دبیر:
- نام شهرستان:
- نام کلاس:
- شماره تماس دانش آموز:

رفع اشکال تلفنی

۰۹۳۵-۸۶۴-۲۱۵۵

دانش‌آموزان عزیز و ارزشمند؛

شما می‌توانید جهت دریافت پاسخنامه تمرین‌های کتاب «الْتَمَّارین» و «فعالیت‌های کلاسی و منزل» به

لینک کانال تلگرامی «گچ پز عربی هفتم» t.me/gachpazh7_dabirfooladi مراجعه فرمایید.

دفتر عربی و آموزش تکمیلی

گچ پز

← بیان درسنامه به زبان بسیار ساده

← ترجمه متن‌های درس به صورت جدولی و کلمه به کلمه

← آموزش تصویری

← ترجمه تمرین‌های درس به صورت جدولی و کلمه به کلمه

← آزمون‌های چهار گزینه‌ای

← نمونه آزمون‌های ماهانه و نوبت اول و دوم

← کاربرد فعل ماضی در حالت‌های مختلف

← مطالعه آزاد

← فعالیت‌های کلاسی و منزل

مؤلف: عبدالله فولادی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی

بیتعلی

شماره: ۱۵۰۰/۱۴۰۱/۳۰۶۵۳/۴۴
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۹/۲۱
پیوست: ندارد

به: اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران گروههای آموزشی متوسطه
از: اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی
موضوع: ارزیابی کتاب کمک آموزشی «دفتر عربی و آموزش تکمیلی گچ پز
سلام علیکم

با، احترام بدینوسیله به استحضار میرساند در پاسخ به نامه آقای عبدالله فولادی دبیر شاغل در آن استان مبنی بر اعلام نتیجه ی بررسی کتاب ارسالی و تایید آن تحت عنوان «دفتر عربی و آموزش تکمیلی گچ پز»، کتاب مذکور مورد بررسی قرار گرفته و مورد تایید دبیرخانه عربی کشور می باشد.

احمد رضا نوازی
مدیر کل آموزش و پرورش استان مرکزی
از طرف جعفر عانقی
معاون آموزش متوسطه

نشانی اراک خیابان شهید شیرودی کد پستی ۳۸۱۹۷۱۳۱۳۳ صندوق پستی ۷۵۸ - تلفن: ۸-۳۳۱۳۱۰۴۶-۳۳۱۳۴۷۶۸

نشانی جایگاه اینترنتی <http://markazi.medu.ir>

پست الکترونیک: eorgmarkazi@medu.gov.ir

سرشناسه	فولادی، عبدالله، ۱۳۵۱-
عنوان و نام پدیدآور	دفتر عربی و آموزش تکمیلی گچ پز، پایه هفتم / عبدالله فولادی
مشخصات نشر	تبریز: انتشارات آلتین، چاپ دوازدهم / ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	۲۱۴ صفحه: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۲-۵۶-۰
وضعیت فهرست نویسی	فیبای مختصر
شماره کتابشناسی ملی	۵۶۱۵۷۶۷

مؤلف: عبدالله فولادی
 ناشر: انتشارات آلتین
 ویراستاران علمی: محمدرضا نجاتی لاریمی
 حسین مهدی پور روشن
 ویراستار ادبی: دکتر فرشته نیک روی
 صفحه آرا: شهرام موسی پور بشلی
 گرافیک: مسعود نظری
 تصویرساز روی جلد: کوثر فاضل
 قطع: وزیری
 تیراژ: ۲۰۰۰
 صفحه: ۲۱۴
 نوبت چاپ: دوازدهم ۱۴۰۲ / ویرایش جدید
 صحافی: همت
 چاپخانه: پاسدار اسلام
 قیمت: ۱۹۵/۰۰۰ تومان

به موجب مصوب ۱۳۲۸/۱۰/۱۱ ماده ۵۵ حمایت از مؤلفان کلیه حقوق این کتاب برای مؤلف محفوظ می باشد.

نظر همکاران، دانش‌آموزان، اولیاء و کتابفروشی‌ها درباره کتاب «گچ پز»

یزد. استاد محسن عباسی. سرگروه عربی استان یزد

گفتم سؤال دارم، گفتا بپرس جانا چندین سؤال آمد، از ذهن بر زبانم

پرسیدم از قواعد، پرسیدم از معانی ژرفای پاسخش داشت، یک نکته نهانی

گفت از دو بیت اول، سر مصرع تو حرفی بردار وانگه با توالی، در نزد هم تو بگذار

شد نام یک کتابی، با درس‌های عالی زان پس جواب دارم، از بهر هر سؤالی

اگر دانش‌آموز یا همکاری از بنده بخواهد کتاب کار مناسبی معرفی کنم، پیشنهاد بنده «گچ پز» است.

۲۸ سال در بهترین مدارس یزد (تیزهوشان، نمونه دولتی و ...) سابقه دارم همانطور که می‌دانید یزد مرکز علمی کشور است و در کنکور، دانش‌آموزان آن همیشه حائز رتبه‌های برتر می‌باشند.

من با خیلی از نویسندگان و مؤلفین کتاب کمک درسی عربی دوست و آشنا هستم اما با آن که شما را نمی‌شناسم باید بگویم که در دوران تدریس خود، کتابی مثل «گچ پز» ندیده‌ام. حق شماس است که کتاب «گچ پز» باید در اختیار تک تک دانش‌آموزان کشور باشد اما چون مافیا نیستید این اتفاق به سختی می‌افتد.

اصفهان. استاد عبدالله بهارلو. سرگروه عربی استان اصفهان

کتاب کمک آموزشی «گچ پز» که به قلم استاد ارجمند و برادر فرهیخته جناب آقای فولادی به زیور طبع آراسته شده، اثری است که می‌توان گفت با درایت و تدبیر نویسنده، فاقد معایب و کاستی‌هایی است که در کتاب‌های مشابه در بازار وجود دارد و محاسن و نقاط قوت بیشتر کتب موجود، یک‌جا در آن گرد آمده است.

سلیقه ایشان در گردآوری مطالب، نکات دستوری و قواعد مورد نیاز دبیر و دانش‌آموز در پاورقی کتاب، آن را به غایت زیبا نموده است به طوری که می‌توان گفت «گچ پز» هم راهنمای معلم و هم کتاب کار دانش‌آموز محسوب می‌گردد. پرهیز از مغلط‌گویی و حرکت در راستای اهداف کتب درسی وزارتی، در عین حفظ سادگی و تسهیل در آموزش، از ویژگی‌های کتاب «گچ پز» می‌باشد.

ارومیه. استاد زاهد احمدزاده. مدرس دانشگاه فرهنگیان

کتاب‌های «گچ پز» مجموعه‌ای است فاخر که هم راهنمایی است گره‌گشا در حین تدریس برای معلمان،

و نیز راهگشایی است اثرگذار در حین مطالعه برای دانش‌آموزان.

از زحمات ستودنی همکار گرانقدر جناب آقای فولادی، در تدوین، چاپ و انتشار کتاب ارزشمند «گچ پز» کمال تقدیر و تشکر را دارم.

شیراز. سرکار خانم مریم ده‌بزرگی. دبیر عربی دبیرستان دکتر معطری

با سلام و ضمن تشکر از استاد فولادی بزرگوار، کتاب «گچ پز» را کتابی کاملا مناسب در جهت تعمیق اهداف آموزش عربی، ترجمه و قواعد آن یافتیم. پس از معرفی این کتاب به دانش‌آموزانم، بازخورد نظرات دانش‌آموزان و اولیاء محترمشان برایم بسیار جالب بود و پیام‌های تشکرشان از معرفی این کتاب، **مُهر تاییدی** بر نظر اینجانب است. لذا آن را به دانش‌آموزان عزیز در هر سطحی که هستند و بخصوص بهره‌گیری از آن را به **همکاران** گرانقدرم توصیه می‌نمایم.

ساری. سرکار خانم مریم سلمانی. سرگروه عربی ناحیه دو

در این سال‌ها کتاب‌های کار مختلفی را به بچه‌ها معرفی کرده و استفاده کردم.

با «گچ پز» چند سالی آشنا شدم و این کتاب را به دلایل زیر به دانش‌آموزانم معرفی کردم.

۱. کتاب کاملا در راستای کتاب درسی طراحی شده است و به دانش‌آموزان در رسیدن به این اهداف کتاب درسی کمک رسانی می‌کند.

۲. ترجمه آن کلمه به کلمه و مشخص شده است و به یادگیری لغات عربی کمک می‌کند و از حفظ کردن داستان وار ترجمه، جلوگیری می‌کند.

۳. داشتن درسنامه قابل فهم و مثال‌های زیاد از مزایای این کتاب می‌باشد.

۴. فونت زیبا و اندازه مناسب کتاب.

ساری. سرکار خانم عطیه آهنگری. سرگروه ناحیه یک

با توجه به این که در درسنامه مطالب کامل توضیح داده می‌شود فراتر از کتاب و تمارینی هست که دانش‌آموزان را وادار به فکر کردن می‌کند.

گرگان. استاد حبیب الله مقصولو. فرهیخته بازنشسته

یکی از ویژگی‌های کتاب «گچ پز» نگارش بسیار زیبا با بیان ساده و روان است که آن را برای دانش‌آموزان قابل فهم می‌سازد. این کتاب نسبت به کتاب‌های کمک آموزشی عربی که قبلا در بین دانش‌آموزان رایج بوده تفاوت‌های بسیار زیادی دارد. این کتاب بسیار عالی و بی نظیر بوده و دانش‌آموزان در هر سطحی با داشتن این کتاب، یادگیری و درک و فهم مطالب درس عربی برایشان راحت و آسان خواهد بود. جا دارد از همین جا از دوست و برادر عزیزم استاد فولادی به خاطر زحماتی که برای تالیف این کتاب کشیده اند تشکر و قدردانی نمایم.

لرستان. شهرستان دورود. سرکار خانم میرمومنی. مدرّس دبیرستان فرزنانگان

بر خود لازم می‌دانم به خاطر کتاب مفید و ارزشمندتان از شما تشکر کنم این دو ماه که دانش‌آموزانم از کتاب «گچ پز» به عنوان کتاب کمک آموزشی استفاده می‌کنند در درس بسیار قوی و فعال‌تر شده‌اند. از ویژگی‌های این کتاب درسنامه منحصر به فرد، فعالیت‌های کلاسی و منزل و آزمون‌های تستی، ماهان، نوبت اول و دوم می‌باشد که همگی بسیار عالی هستند. وقتی درس جدید داده می‌شود بچه‌ها فعالیت‌های مربوط به همان درس را در منزل تمرین می‌کنند که همین موضوع سبب تثبیت یادگیری آنها می‌شود.

خراسان جنوبی. شهرستان فردوس. سرکار خانم رجیبی. دبیر عربی

سلام وقت بخیر استاد بهتون خیلی تبریک می گویم. دانش آموزانم عاشق شما و کتابتون شدن که خدا می دونه. از مدرسه های دیگه هم اومدن به من گفتن ما هم کتاب «گچ پز» می خواهیم. کلاس های دیگه مدرسمون که دبیرشون من نیستم حتی اومدن برای سفارش. خیلی برام جالبه. برام باعث افتخاره که استادی مثل شما کتاب هایی تالیف کردین که دقیقا انگار فکر و ذهن دانش آموزان را میخونه.

قم. استاد فداکار. مدرّس زبان عربی

الحق و الانصاف مجموعه کتاب «گچ پز» جدا از ترجمه کلمات و متون درسی، بطور دقیق و خاص قواعد زبان عربی را به نحو قابل فهم و هدفمند و آسان جهت آموزش به دانش آموزان بیان نموده است. بنده دو سال از کتاب های «گچ پز» در آموزش استفاده می کنم و بهره های فراوانی کسب کرده ام و همچنین مورد توجه دانش آموزان و اولیاء آنها قرار گرفته است.

ضمناً کتب مذکور حاوی مطالب اخلاقی و نکات آموزنده جالبی است که دبیر می تواند با بهره گیری از آن، انگیزه فراوانی را در یادگیری و توجه دانش آموزان به درس افزایش داده و باعث اصلاح و تقویت رفتار مثبت آنان گردد که این خود از امتیازات قابل تقدیری است که منحصر به مؤلف گرانقدر می باشد و کمتر تالیفی این مزیت را داراست.

قائم شهر. سرکار خانم زهراء مسافر. کارشناس مدیریت آموزشی و مدرّس ریاضی (اولیاء دانش آموز)

بنده به عنوان والدین دانش آموز پایه هفتم، شما را به خاطر کارتان تحسین می کنم. مجموع کتاب درسی «گچ پز» بسیار عالی است و پسر من توانست توسط کتاب شما به راحتی و بدون نیاز به کسی عربی را به خوبی بیاموزد و حتی باعث شد پسر من به درس عربی علاقه مند گردد. چنین اثر برجسته ای، بی نظیر و قابل تقدیر است.

ساری. کتابفروشی حامی. آقای حمیدرضا حامی

با سلام و ارادت، جناب استاد فولادی عزیز؛ باید به عرض برسانم بنده به عنوان یک کارشناس فنی نظری ندارم ولی در زمینه فروش و عرضه کتاب های شما در زمان کوتاهی که با شما آشنا شدم خوشبختانه بسیار عالی و مشتری پسند بوده و بنده برای شما آرزوی پیشرفت روزافزون دارم.

قائم شهر. امیرحسین خلیلی. پایه دهم. (دانش آموز)

اواخر پایه هفتم با کتاب «گچ پز» آشنا شدم قبل از آن، سطح نمراتم حدود ۱۱ بود وقتی کتاب فوق را تهیه کردم تعجب کردم چون توی هیچ کتاب درسی ندیده بودم معنی متن و تمرین ها ریز به ریز ترجمه شده باشد و توانستم به تنهایی و به راحتی عربی را یاد بگیرم. خدا را شکر نمره پایانی من به ۱۸ رسید و بعد از آن تا پایان سال نهم نمره ام ۲۰ بود و الان که سال دهم هستم اگر مشکلی داشتم به کتاب های «گچ پز» مراجعه می کنم و مشکلم را برطرف می سازم.

گرگان. استاد محمد جعفر فلاح. دبیرستان غیر دولتی خرد

کتاب «گچ پز» در مقایسه با کتاب های دیگر بی نظیر است چرا که دانش آموز به جای حفظ کلمات درس سعی می کند زمانی که با ساختار ترجمه کلمات و متون عربی روبرو می شود معنی هر کلمه را در جای همان کلمه بنویسد و معنایش را یاد بگیرد که تا به امروز در هیچ کتاب کمک آموزشی نیامده است.

از لحاظ تنوع تمرینها، آزمون‌ها، نکته‌ها و ... کتاب بسیار خوبی برای تقویت علمی دانش‌آموزان می‌باشد.

یزد. دبیرستان شهید دهقان. ناحیه دو. یگانه دهقان باغی (دانش آموز)

من دانش‌آموز پایه نهم هستم. کتاب «گچ پز» توسط خانم زهرا کریمی معلم مربوطه‌مان به ما معرفی شد. به نظرم کتاب «گچ پز» خیلی کتاب کامل و بی نقصی هست به طوری که از مطالب کاربردی سال‌های گذشته هم توضیح کامل و دقیقی ارائه داده است. من خودم از عربی متنفر بودم ولی وقتی با این کتاب آشنا شدم خیلی پیشرفت چشمگیری داشتم و حتی یک نمره عربی هم کمتر از ۱۹ ندارم و فکر می‌کنم این تنها چیزی است که مؤلف کتاب برای آن تلاش می‌کند.

کرج. کمال شهر. دبیرستان ولایت فقیه. نرگس پویامهر (دانش‌آموز)

من از طریق پدرم که خودش دبیر عربی هست با کتاب «گچ پز» آشنا شدم. از کتاب خوبتان ممنونم که باعث شد پیشرفت خوبی در درس عربی داشته باشم. امیدوارم این تلاش‌هایتان شامل متوسطه دوم هم شود. بخش ترجمه کلمه به کلمه باعث اشتیاق بیشتری برای یادگیری ترجمه در من شده و بخش قواعد، آن قدر مفید بود که حتی به نکات کنکوری هم اشاره شده است از بخش سخنان حکیمانه و ارزشمند دانشمندان در پاورقی کتاب واقعاً به هر خواننده‌ای درس زندگی می‌دهد. از شما بسیار متشکرم.

قائم شهر. سرکار خانم زهرا رهبر. دبیر عربی. دبیرستان دخترانه ولی عصر (عج)

من «گچ پز» را این‌گونه یافتم؛ نقطه‌ای امن هم برای معلم و هم برای دانش‌آموز با «گچ پز» هم معلم خیالش راحت است و هم دانش‌آموز.

فهرست مطالب

درس اول (بخش اول): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۳
درس اول (بخش دوم): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۲۵
درس اول (بخش سوم): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۳۵
آموزش تصویری	۴۹
آزمون ماهانه درس اول	۵۱
درس دوم (بخش اول): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۵۴
درس دوم (بخش دوم): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۶۵
درس دوم (بخش سوم): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۷۹
آزمون ماهانه درس اول و دوم (تا بخش سوم)	۸۹
درس دوم (بخش چهارم): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای	۹۲
درس دوم (بخش پنجم): ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۰۳
درس سوم: ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۱۳
نمونه آزمون نوبت اول	۱۲۰
پاسخنامه آزمون‌های چهار گزینه‌ای (دروس اول و دوم)	۱۲۳
درس چهارم: درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۲۴
درس پنجم: درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۳۷
درس ششم: ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۵۰
آزمون ماهانه دروس چهارم تا ششم	۱۶۲
درس هفتم: ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۶۵
درس هشتم: ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۷۶
حالت‌های مختلف ماضی دوم و سوم شخص.....	۱۸۳ و ۱۸۴
آزمون ماهانه دروس چهارم تا هشتم	۱۹۱
درس نهم: ترجمه، درسنامه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۱۹۴
درس دهم: ترجمه، تمرین‌های کتاب و فعالیت‌های کلاسی و منزل، آزمون چهار گزینه‌ای.....	۲۰۱
نمونه آزمون نوبت دوم.....	۲۰۹
پاسخنامه آزمون‌های چهار گزینه‌ای (دروس چهارم تا هشتم)	۲۱۳
منابع و مآخذ	۲۱۴

به نام خدای مهربان

«ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ» نون، سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند. «۱» «سوره قلم/آیه ۱»

در دفتر زمانه فتد نامش از قلم آن ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت «فَرَحِي يَزْدِي»

سپاس بی حد ایزد یکتا را که به این حقیر مدد عنایت فرمود تا با پشت سر نهادن سال‌ها خدمت صادقانه به فرهنگ سرزمین نیاکانم ایران عزیز توفیق یابم که کتاب «دفتر عربی و آموزش تکمیلی گچ پز» را پس از تنقیح و تجدیدنظر به صورت جامع به دانش آموزان علاقمندم و خوانندگان گرامی تقدیم نمایم.

خدا را شکر بعد از یک وقفه طولانی مدت و تحمل سختی‌های فراوان بالاخره موفق شدم کاری را که در سالیان قبل ناتمام گذاشته بودم به اتمام برسانم و امروز آنچه به عنوان کتاب «دفتر عربی و آموزش تکمیلی گچ پز» در پیش روی دارید نتیجه همین ماه‌ها تلاش شبانه‌روزی می‌باشد.

بنابراین از صاحبان این کتاب که قطعاً شما دانش‌آموزان عزیز باشید انتظار دارم که با عشق، به مطالعه این کتاب بپردازید تا هم در یادگیری شما مثمر‌تر باشد و هم بنده حقیر تمام سختی‌هایم را به دست باد بسپارم.

سخنی با دانش آموزان و اولیاء گرامی:

«گچ‌پز» تنها کتاب پنج سطحی در کشور می‌باشد که قابل استفاده برای دانش‌آموزان ضعیف، متوسط و دانش‌آموزان قوی و نیز برای داوطلبان کنکور و در نهایت قابل استفاده برای بعضی از دبیران محترم می‌باشد.

برای دانش‌آموزان ضعیف، متن درس و ترجمه تمرین‌ها را «ترجمه جدولی» و «کلمه به کلمه» کردم تا ضعیف‌ترین دانش‌آموز کلاس به تنهایی، به راحتی و بدون هیچ بهانه‌ای بتواند ۷۰٪ کتاب را که ترجمه باشد یاد بگیرد.

دانش‌آموزان متوسط، علاوه بر یادگیری ترجمه جدولی و کلمه به کلمه، می‌توانند از «کامل‌ترین درسنامه» و همچنین از «تمرین‌های هدفمند» استفاده کنند که این تمرین‌های هدفمند در هیچ کتاب کمک آموزشی کشوری یا محلی نیامده است.

و اما دانش‌آموزان قوی، ضمن یادگیری ترجمه جدولی، درسنامه و تمرین‌های هدفمند، می‌توانند از مطالب «مطالعه آزاد» استفاده کنند که هم فراتر از کتاب درسی می‌باشد و هم این که، این مطالب در دوره دوم متوسطه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این کتاب دارای دو ویژگی می‌باشد.

۱) ویژگی‌های منحصر به فرد

- (الف) ترجمه متن درس و تمرینات به صورت جدولی و کلمه به کلمه.
- (ب) ارائه درسنامه و نکات به صورت تکمیلی، در هیچ کتاب کمک آموزشی با این شیوه و به طور کامل نیامده است. لذا شما دانش آموزان می‌توانید با مطالعه این درسنامه که با زبان بسیار ساده همراه با مثال بیان شده است، بر مشکلات خود فائق آمده، بدون آن که به کمک کسی نیاز داشته باشید.
- (ج) سومین ویژگی منحصر به فرد این کتاب، بیان کلمات جمع مکسر، متضادها و مترادف‌ها به صورت درس به درس می‌باشد.
- (د) خلاصه دروس در پایان درس سوم به صورت تصویری ارائه شده تا دانش آموزان نکات کلیدی درس را بیشتر توجه کنند.
- (و) با توجه به قواعد و فن ترجمه، برای هر درس **تمرین‌هایی** هدفمند در نظر گرفته شد تا دانش آموزان بتوانند با اهداف کلی درس بهتر آشنا شوند.
- (ر) همچنین گنجانیدن تمرینات کتاب با عنوان «**دفتر عربی**» دانش آموزان را از خریدن دفتری جداگانه بی‌نیاز می‌کند.
- (ز) قرار گرفتن **مکالمه** دو نفره به صورت **مطالعه آزاد** از درس پنجم تا دهم نیز جهت آشنایی با صحبت‌های روزمره می‌باشد.

۲) ویژگی عمومی

به مانند سایر کتاب‌های کمک درسی و آموزشی، دارای تمرین‌های مختلف با عنوان فعالیت‌های کلاسی و منزل برای یادگیری بیشتر بوده و همچنین برای پایان هر درس چند سؤال چهار گزینه‌ای طراحی شده و در نهایت نمونه سؤالات نوبت اول و دوم گنجانده شده تا شما با سبک سؤالات آشنا گردید.

شایان ذکر است که کتاب حاضر از لحاظ بسط و جامع بودن موضوعات پیرامون آموزش زبان عربی و رعایت اهداف کلی که از سوی دفتر تألیف کتب درسی ارائه شده کاملاً رعایت شده و همه حیطه‌های تدریس اعم از فن ترجمه، درک مطلب و درسنامه را در بردارد.

امیدوارم این تلاش و کوشش در راستای تعلیم زبان عربی مفید فایده بوده و برای پیشرفت علمی و اخلاقی دانش آموزان عزیز مقبول و پسندیده باشد و چنانچه هر یک از مدرّسان گرامی پیشنهاد و یا حتی انتقادی درباره ساختار این کتاب و مباحث آن از جهت علمی، تربیتی و اخلاقی دارند با رهنمودهای خویش ما را در بهبود امر آموزش یاری نمایند.

تشکر ویژه: بر خود شایسته می‌دانم از زحمات و رهنمودهای ارزشمند **دکتر حبیب تقوایی** در تألیف این کتاب تقدیر و تشکر کنم.

{تقدیم به همسر، فرزندانم **الهه** و **فرهنگ** و روح پاک **پدر، مادر و خواهرزاده عزیزم}**

«الْدَّرْسُ الْأَوَّلُ»

الْمُعْجَم: واژه‌نامه (۲۳ کلمه جدید)

بنت: دختر «جمع» بنات تلك: آن «مؤنث» جبل: کوه جمیل: زیبا ذلك: آن «مذکر» رجل: مرد «جمع» رجال	شجر: درخت «جمع: أشجار» صف: کلاس «جمع: صفوف» صورة: عکس طالب: دانش‌آموز، دانشجو «جمع: طلاب» فريضة: واجب دینی فی: در، داخل قيمة: ارزش، قیمت	گ: مانند گالشجر: مانند درخت گبیر: بزرگ لوحه: تابلو المرأة (امرأة): زن مجالسة: همنشینی مجالسة العلماء: همنشینی با دانشمندان	ناجح: موفق، پیروز نسیان: فراموشی ولد: پسر، فرزند «جمع» أولاد هذا: این «مذکر» هذه: این «مؤنث»
---	---	---	---

اسم‌های مفرد و جمع آن

بنت: بنات صف: صفوف عالم: علماء متضادها:	جبل: جبال طالب: طلاب علم: علوم عالم ≠ جاهل	رجل: رجال فريضة: فرائض	شجر: أشجار ولد: أولاد
---	---	---------------------------	--------------------------

قُمْ عَنْ مَجْلِسِكَ لِأَبِيكَ وَ مَعْلَمِكَ وَ إِنْ كُنْتَ أَمِيرًا.

به احترام پدر و معلّم از جایّت برخیز، هر چند فرمان‌روا باشی. حضرت علی(ع)

قِيَمَةُ الْعِلْمِ اِرْزِشِ عِلْمٍ

۱. الْعَالِمُ	بِلا	عَمَلٍ	گ	الشَّجَرِ	بِلا	تَمَرٍ
دانشمند	بدون	عمل	درخت	بدون	میوه است.

۲. حُسْنُ	السُّؤَالِ	نِصْفُ	الْعِلْمِ			
خوب	پرسیدن	نیمی از	دانش است.			

۳. مُجَالَسَةُ	الْعُلَمَاءِ	عِبَادَةٌ				
.....	{با} دانشمندان	عبادت است.				

۴. طَلَبُ	الْعِلْمِ	فَرِيضَةٌ				
خواستن	دانش است.				

۵. آفَةٌ	الْعِلْمِ	النَّسِيَانُ				
آفت	دانش است.				

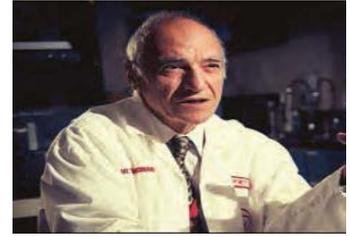
برای کسی که می‌فهمد هیچ توضیحی لازم نیست و برای کسی که نمی‌فهمد هر توضیحی اضافی است
 آنان که می‌فهمند عذاب می‌کشند و آنان که نمی‌فهمند عذاب می‌دهند. «پرفسور سمیع»

- با توجه به تصاویر، متن‌های زیر را ترجمه کنید.

هَذِهِ الْمَرْأَةُ، طَبِيبَةٌ.، پزشک است.

هَذِهِ الطَّبِيبَةُ، نَاجِحَةٌ. پزشک، است.

هَذَا الرَّجُلُ، طَبِيبٌ. مرد، است.

هَذَا الطَّبِيبُ، نَاجِحٌ. این، است.

تِلْكَ الْمَرْأَةُ، شَاعِرَةٌ.، شاعر است.

تِلْكَ الشَّاعِرَةُ، بَرَوِينُ. شاعر، است.

ذَلِكَ الرَّجُلُ، شَاعِرٌ.، شاعر است.

ذَلِكَ الشَّاعِرُ، سَعْدِيٌّ. آن، سعدی است.

هَذِهِ الشَّجَرَةُ، عَجِيبَةٌ.، درخت، عجیب است.

هَذَا الصَّفُّ، كَبِيرٌ. این، است.

تِلْكَ اللُّوْحَةُ، جَمِيلَةٌ. آن، است.

ذَلِكَ الْجَبَلُ، مُرْتَفِعٌ.، کوه، است.

مطالعه آزاد: خال: دایی خالة: خاله عم: عمو عمّة: عمّه أب: پدر والد: پدر أم: مادر
والدة: مادر أخ: برادر أخت: خواهر ابن: پسر ولد: پسر بنت: دختر ابنة: دختر

درسنامه انواع کلمه، اسم مذکر و اسم مؤنث

انواع کلمه در زبان عربی: اسم، فعل و حرف

دانش‌آموزان عزیز؛ ما در نوبت اول، آموزش اسم و آشنایی با حروف، و سپس در نوبت دوم آموزش فعل را فرا می‌گیریم.

۱) «اسم»: بهترین راه تشخیص اسم، از طریق «معنا» می‌باشد.

اما در زبان عربی، اسم دارای نشانه‌هایی می‌باشد که مهمترین آن‌ها عبارتند از:

- هر کلمه‌ای که اول آن، دارای «ال» باشد، اسم است. **الْكِتَابُ، الْوَرْدُ**
 - هر کلمه‌ای که آخر آن، تاء گرد یا تاء تأنیث (ة - ة) داشته باشد، اسم است. **مَرْأَةٌ، لَوْحَةٌ**
 - هر کلمه‌ای که آخر آن، تنوین ً ِ ٌ داشته باشد، اسم است. **كِتَابًا، شَجَرَةً، جَبَلٌ**
- ۲) «حرف»: کلمه‌ای است که به تنهایی و خارج از جمله، از خود معنای کاملی ندارد.

حروفی که در کتاب هفتم با آن‌ها آشنا می‌شویم عبارتند از:

«آل» (در ابتدای هر اسم)، **بِلا، كَ، فِي، وَ، عَلَي، إِلَى، لِ، مِنْ، بِ، إِلَّا، رَبُّ، أَ، هَل، لَا، نَعَمْ**
أَمْ، يَا، فَ، ثُمَّ، عَنْ ما (بر سر فعل ماضی) **إِنَّ، أَنْ، لِأَنَّ، بَلْ، لِكِنَّ، لَكِنَّ، أَيَّ**

حروف شمسی و قمری

در زبان عربی، چهارده حرف، شمسی و چهارده حرف دیگر، قمری هستند.

حروف شمسی عبارتند از: «ش، ن، ل، ز، ذ، ض، ظ، ر، د، س، ث، ص، ت، ط»

حروف قمری عبارتند از: «ب، ا، غ، و، ق، ف، ح، ک، ی، م، خ، ج، ع، ه»

نکته ۱ هرگاه بعد از «ال»، حروف شمسی بیاید، حرف «ل» هیچ علامتی نمی‌گیرد لذا خوانده نمی‌شود اما آن

حرف شمسی به صورت مشدّد (تشدیددار) خوانده می‌شود.

مانند: **الشَّجَرَةُ، الصَّفِّ، الرَّجُلُ**

نکته ۲ اما اگر بعد از «ال»، حروف قمری بیاید، حرف «ل»، علامت ساکن می‌گیرد و خوانده می‌شود.

مانند: **الْوَرْدَةُ، الْجَبَلُ، الْعِلْمُ**

بعضی از اعضای بدن که مذکر محسوب می‌شوند:

مطالعه آزاد:

الرَّأْسُ: سر الأَبْطُنُ: شکم الفَمُّ: دهان الأنْفُ: بینی الشَّعْرُ: مو اللِّسَانُ: زبان الأَخْدُ: گونه الْحَاجِبُ: ابرو

در زبان عربی، اسم از لحاظ «جنس» بر دو قسمت می‌باشد:

۱) اسم مذکر: اسمی که بر جنس نر (انسان یا حیوان) دلالت دارد. **مانند:** عَلِيٌّ، الطَّبِيبُ، الْهَدُودُ، الْفِيلُ

و همچنین اشیایی که آخر آن «تاء گرد» یا «تاء تانیث» (ة - ة) نداشته باشد. **مانند:** الْجَبَلُ، الصَّفُّ

۲) اسم مؤنث: اسمی که بر جنس ماده (انسان یا حیوان) دلالت دارد. **مانند:** مَرِيْمٌ، الْأُمُّ، الْبِنْتُ، الْأَخْتُ،

الطَّبِيبَةُ، الْبَقْرَةُ، الْحَمَامَةُ

و همچنین اشیایی که آخر آن «تاء گرد» یا «تاء تانیث» (ة / ة) داشته باشد. **مانند:** اللَّوْحَةُ، الشَّجَرَةُ

نکته ۳ در زبان عربی بعضی از اسم‌ها، «تاء تانیث» ندارند، اما معنای مؤنث دارند، این کلمات هم مؤنث هستند؛

مانند: مَرِيْمٌ، زَيْنَبُ، زَهْرَاءُ، بِنْتُ «این کلمات با این که تاء گرد ندارند، اما مؤنث محسوب می‌شوند.»

در زبان عربی، اسم از لحاظ تعداد بر سه قسمت می‌باشد:

۱) مفرد (۲) مثنیٰ (۳) جمع

ما در این درس، فقط با اسم مفرد آشنا می‌شویم.

اسم مفرد: اسمی است که فقط بر یک شخص، یک حیوان و یا یک شیء اشاره دارد؛

در زبان عربی، اسم مفرد دارای علامت خاصی نمی‌باشد بلکه از طریق «معنا» باید متوجه مفرد بودنش شویم.

مانند: رَجُلٌ «مردی یا یک مرد» نَافِذَةٌ «پنجره‌ای یا یک پنجره» دِيْكٌ «خروسی یا یک خروس»

نکته ۴ بیشتر کلماتی که آخرشان تاء تانیث «ة / ة» دارند مفرد هستند. **مانند:** نَجْمَةٌ / جَمِيْلَةٌ

نکته ۵ در ضمن کلماتی مانند إِخْوَةٌ (برادران)، سَادَةٌ (آقایان)، أَطْعَمَةٌ (غذاها)، الْبَسَاتِيْنُ (لباس‌ها)،

أَيُّمَةٌ (امامان)، إِلَهَةٌ (خدایان) و ... با آن که آخرشان تاء تانیث «ة / ة» دارد، مفرد نیستند بلکه جمع هستند.

اسم اشاره نزدیک هَذَا و هَذِهِ

هَذَا و هَذِهِ، هر دو به معنای «این» می‌باشند. اسم اشاره نزدیک هَذَا، برای کلمات مذکر به کار می‌رود؛
مانند: هَذَا عَلِيٌّ. هَذَا طَبِيبٌ. هَذَا وَكَلْدٌ. هَذَا هُدْهُدٌ. هَذَا بَيْتٌ.

اما اسم اشاره نزدیک هَذِهِ، برای کلمات مؤنث به کار می‌رود؛

مانند: هَذِهِ مَرِيْمٌ. هَذِهِ طَبِيبَةٌ. هَذِهِ بِنْتُ. هَذِهِ بَقْرَةٌ. هَذِهِ سَيَّارَةٌ.

اسم اشاره دور: ذَلِكَ و تِلْكَ

ذَلِكَ و تِلْكَ، هر دو به معنای «آن» می‌باشند. اسم اشاره دور ذَلِكَ، برای کلمات مذکر به کار می‌رود؛

مانند: ذَلِكَ عَلِيٌّ. ذَلِكَ وَكَلْدٌ. ذَلِكَ طَبِيبٌ. ذَلِكَ هُدْهُدٌ. ذَلِكَ بَيْتٌ.

اما اسم اشاره دور تِلْكَ، برای کلمات مؤنث به کار می‌رود؛

مانند: تِلْكَ مَرِيْمٌ. تِلْكَ بِنْتُ. تِلْكَ طَبِيبَةٌ. تِلْكَ بَقْرَةٌ. تِلْكَ سَيَّارَةٌ.

نکته ۶ اگر دو اسم در کنار هم قرار گیرند، به طوری که هر دو دارای تنوین (ُ — ِ — ٍ) باشند، در

ترجمه، به یکی از آن دو اسم، حرف «ی» اضافه می‌کنیم، و یا به جای حرف «ی» از کلمه «یک» استفاده می‌کنیم؛

مانند: هَذَا، طَالِبٌ نَاجِحٌ.

۱. این، دانش‌آموزی موفق است. ۲. این، دانش‌آموز موفق‌تری است. ۳. این، یک دانش‌آموز موفق است.

دو نکته

۱. نام حروف الفبا در عربی:

الف (همزه) - باء - تاء - ثاء - جیم - حاء - خاء - دال - ذال - راء - زاء - سین - شین - صاد - ضاد -

طاء - ظاء - عین - غین - فاء - قاف - کاف - لام - میم - نون - هاء - واو - یاء

۲. چهار حرف (گ / چ / پ / ژ) در زبان عربی فصیح (نوشتاری) وجود ندارد، پس کلماتی مانند پروین، سوگند،

منوچهر و... عربی نیستند.

اما این چهار حرف، گاهی در زبان عامیانه استفاده می‌شوند؛ مانند:

جَلِب: سگ جَدَّاب: دروغگو گَلْب: قلب گَمَر: ماه چُرپایه: چهارپایه اِشْلونِج: حالت چطور؟

نکته:

همیشه با برداشتن تاء تأنیث «ة / ة»، اسم‌های مؤنث، تبدیل به مذکر نمی‌شود.

در بعضی از اسم‌ها، مذکر و مؤنث از نظر ظاهری، با هم فرق دارند. اِمْرَأَةٌ: رَجُلٌ دَجَاجَةٌ: دِيكٌ بَقْرَةٌ: نَوْرٌ

آلتمارين

آلتمارين الأول: به فارسی ترجمه کنید؛ سپس زیر اسم‌های اشاره خط بکشید.

۱- ذلِكَ	الطَّالِبُ	النَّاجِحُ،	فِي	الصَّفِّ	الأوَّلِ.
آن (پسر)	در	اول است.

۲- هَذِهِ	الطَّالِبَةُ	النَّاجِحَةُ،	فِي	الصَّفِّ	الأوَّلِ.
.....	دانش‌آموز (دختر)	در	اول است.

۳- هَذَا	الْوَلَدُ،	فِي	هَذِهِ	الْمَدْرَسَةِ.	
.....	در	مدرسه است.	

۴- هَذِهِ	الْبِنْتُ،	فِي	تِلْكَ	الْمَدْرَسَةِ.	
این	در	مدرسه است.	

۵- تَمْرٌ	هَذِهِ	الشَّجَرَةَ	الْكَبِيرَةَ،	لَدَيْدٌ.	
.....	این	خوشمزه است.	

التَّمَرِينُ الثَّانِي: نام هر تصویر را از کلمات داده شده بیابید.

«جَبَلٌ - شَجَرَةٌ - وَلَدٌ - بِنْتُ - صَفٌّ - فَرِيضَةٌ»

۲- تِلْكَ مُرْتَفَعَةٌ.

۱- هَذِهِ نَاحِيَةٌ.

ترجمه:

ترجمه:

۴- هَذَا جَمِيلٌ.

ترجمه:

۳- ذَلِكَ كَبِيرٌ.

ترجمه:

فعالیت‌های کلاسی و منزل

(۱) ترجمه‌های ناقص زیر را کامل کنید.

- ۱- هَذَا الطَّبِيبُ، نَاجِحٌ. این، است.
- ۲- طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ. دانش است.
- ۳- هَذِهِ الْبِنْتُ، فِي الْمَدْرَسَةِ. این، در مدرسه است.
- ۴- مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ. با عبادت است.

(۲) فقط کلمات مشخص شده را ترجمه کنید.

- ۱- الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ. (.....) ۳- آفَةُ الْعِلْمِ النَّسْيَانُ. (.....)
- ۲- هَذَا الْوَلَدُ، فِي الْمَدْرَسَةِ. (.....) ۴- ذَلِكَ الصَّفُّ، كَبِيرٌ. (.....)

(۳) هریک از کلمات عربی را به معادل فارسی آن وصل کنید.

- الْأُمْرَاءُ ○ الطَّالِبُ ○ اللَّوْحَةُ ○ الطَّبِيبَةُ ○
 ○ تابلو ○ پزشک ○ زن ○ دانش‌آموز ○

(۴) ترجمه درست را مشخص کنید.

- ۱) طَلَبُ الْعِلْمِ ○ خواست علم را ○ خواستن علم ○
- ۲) كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ. ○ تو درختی بدون میوه هستی. ○ مانند درخت بدون میوه است. ○
- ۳) ذَلِكَ الْوَلَدُ، جَمِيلٌ. ○ آن پسر، زیباست. ○ آن، پسری زیباست. ○

۵) کلمه‌ای را که با بقیه فرق دارد، پیدا کنید. (از لحاظ مذکر یا مؤنث)

- ۱) عَلِيٌّ ○ مَرِيْمٌ ○ فَاطِمَةُ ○ طَبِيْبَةٌ ○
 ۲) حَمَامَةٌ ○ بَقْرَةٌ ○ هُدُودٌ ○ سَاعَةٌ ○
 ۳) اَلْبَحْرُ ○ اَلسَّفِيْنَةُ ○ اَلسَّيَّارَةُ ○ اَلشَّجْرَةُ ○
 ۴) اَلْجِدَارُ ○ اَلطَّالِبُ ○ اَلْمُعَلِّمُ ○ اَلطَّالِبَةُ ○

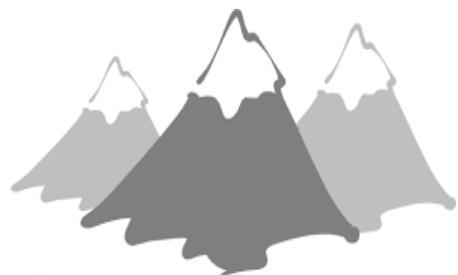
۶) جای خالی را با اسم «اشاره نزدیک» مناسب کامل کنید.

- ۱) الشَّاعِرُ، سَعْدِيٌّ. (ذَلِكَ / هَذِهِ / هَذَا)
 ۲) الطَّالِبَةُ، فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ. (هَذِهِ / تِلْكَ / هَذَا)
 ۳) بَيْتٌ. (هَذِهِ / هَذَا / ذَلِكَ)
 ۴) بِنْتُ. (هَذِهِ / تِلْكَ / ذَلِكَ)
 ۵) الْمَرْأَةُ، نَاجِحَةٌ. (تِلْكَ / هَذِهِ)
 ۶) الطَّيِّبُ، عَالِمٌ. (هَذَا / ذَلِكَ)

۷) برای جای خالی، اسم «اشاره دور» مناسب انتخاب کنید.

- ۱- الشَّاعِرُ، سَعْدِيٌّ. (ذَلِكَ / هَذِهِ / تِلْكَ)
 ۲- الطَّالِبَةُ، فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ. (هَذِهِ / تِلْكَ / ذَلِكَ)
 ۳- الْجَبَلُ، مُرْتَفِعٌ. (هَذَا / تِلْكَ / ذَلِكَ)
 ۴- الْعَالِمُ، كَالْجَبَلِ. (هَذَا / ذَلِكَ / تِلْكَ)
 ۵- اللُّوْحَةُ، كَبِيْرَةٌ. (هَذِهِ / تِلْكَ / ذَلِكَ)
 ۶- الْبِنْتُ، نَاجِحَةٌ. (هَذَا / ذَلِكَ / تِلْكَ)

۸) با توجه به تصاویر، جمله مناسب را علامت بزنید.

- تِلْكَ جَبَلٌ ○ هَذَا جَبَلٌ ○ هَذَا طَبِيْبٌ ○ هَذَا وَكَدٌ ○ تِلْكَ وَكَدٌ ○ ذَلِكَ رَجُلٌ ○ هَذَا وَكَدٌ ○

۹) جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱- ذَلِكْ جَمِيلٌ. (الْبِنْتُ / الْوَلَدُ)
 ۲- تِلْكَ كَبِيرَةٌ. (السَّيَّارَةُ / الرَّجُلُ)
 ۳- هَذَا (عَلِيٌّ / مَرِيْمٌ)
 ۴- هَذِهِ (بِنْتُ / بِنْتُ)
 ۵- تِلْكَ (نَافِذَةٌ / طَالِبٌ)
 ۶- هَذَا الرَّجُلُ، (نَاجِحٌ / نَاجِحَةٌ)

۱۰) جای خالی را با اسم اشاره مناسب کامل کنید.

۲) وَكَلْدٌ. (هَذَا - هَذِهِ)

۱) بِنْتُ. (ذَلِكَ - هَذِهِ)

۴) طِفْلٌ. (ذَلِكَ - تِلْكَ)

۳) شَجَرَةٌ. (تِلْكَ - ذَلِكَ)

آزمون چهارگزینه‌ای

۱) کدام یک از اسم‌های زیر از لحاظ «جنس» با بقیه متفاوت است؟

الف) فَرِيضَةٌ ب) شَجَرَةٌ ج) بِنْتُ د) بَيْتٌ

۲) با توجه به حروف «شمسی» و «قمری»، کدام کلمه با بقیه ناهم‌هنگ است؟

الف) أَلْعَيْنُ ب) أَلْهَلَالُ ج) أَلنَّسَاجِيَّ د) أَلْوَصَلُ

۳) با توجه به جمله «هُدَا، طَالِبٌ نَاجِحٌ»، ترجمه کدام گزینه «نادرست» است؟

الف) این دانش‌آموز، موفق است. ب) این، دانش‌آموز موفق است.
ج) این، دانش‌آموزی موفق است. د) این، یک دانش‌آموز موفق است.

۴) کدام یک از اسم‌های زیر، عربی نمی‌باشد؟

الف) سَعَادُ ب) بَرُوينُ ج) عَلِيٌّ د) هُدُودٌ

۵) مکمل عبارت «آفَةُ الْعِلْمِ» در کدام گزینه آمده است؟

الف) النُّسِيَانُ ب) الْكِذْبُ ج) التَّفَاقُ د) النُّظَافَةُ

۶) در کدام گزینه اسم اشاره «نادرست» به کار رفته است؟

الف) هَذِهِ الْبِنْتُ نَاجِحَةٌ. ب) تِلْكَ اللَّوْحَةُ جَمِيلَةٌ.
ج) ذَلِكَ بِنْتُ نَاجِحَةٌ. د) هَذَا الرَّجُلُ طَيِّبٌ.

۷) در عبارت «هُدِيهِ الطَّالِبَةُ النَّاجِحَةُ مِنَ الصَّفِّ الْأَوَّلِ فِي تِلْكَ الْمَدْرَسَةِ.» چند اسم مؤنث وجود دارد؟

الف) دو ب) پنج ج) چهار د) شش

۸) ترجمه کدام جمله «نادرست» است؟

الف) ذَلِكَ الْوَلَدُ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ الْجَمِيلَةِ. آن پسر در این مدرسه‌ی زیبا است.
ب) هَذِهِ الشَّجَرَةُ الْعَجِيبَةُ فِي ذَلِكَ الْبَيْتِ. این درخت عجیب در آن خانه است.
ج) تِلْكَ اللَّوْحَةُ الْكَبِيرَةُ فِي هَذَا الصَّفِّ. آن تابلوی بزرگ در این کلاس است.
د) تِلْكَ الْبِنْتُ الْجَمِيلَةُ نَاجِحَةٌ فِي هَذِهِ الدَّرْسِ. آن دختر زیبا، در درس موفق است.

نُورُ الْكَلَامِ روشنایی سخن

	وَالْأَمَانُ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)	الصَّحَّةُ	مَجْهُولَتَانِ،	۱- نِعْمَتَانِ
	و	سلامتیهستند،	دو نعمت

	الْوَالِدَيْنِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)	رِضَا	فِي	اللَّهِ	۲- رِضَا
است.	رضایت (خشنودی)	در	خدا	رضایت (خشنودی)

	دَهَبِهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)	مِنْ	خَيْرٍ	الْمَرْءِ،	۳- أَدَبٌ
است.	از	بهتر	ادب

	وَالْيَوْمِ. عَلِيكَ. الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)	لَكَ	يَوْمٌ	يَوْمَانِ؛	۴- الدَّهْرُ
توست.	برای تو (به نفع تو)	روزی	دو روز است؛

دنیا دو روز است: روزی به سود تو و روزی به زیان تو.
روزی که به سود توست مغرور نباش، و روزی که به زیان توست صبور باش.
به یاد داشته باش که هر دو پایان پذیرند. امام علی (ع)

درسنامه اسم مثنیٰ

اسم مثنیٰ: اسمی است که بر دو شخص، دو حیوان و یا دو شیء اشاره دارد.

- اسم مثنیٰ، دو حالت دارد:

حالت اول زمانی که دو اسم، در کنار هم قرار بگیرند. **مانند:**

الف) عَلِيٌّ وَ مُحَمَّدٌ طَالِبَانِ نَاجِحَانِ. (ب) مَرِيْمٌ وَ فَاطِمَةُ طَالِبَتَانِ نَاجِحَتَانِ.

ج) أَمِيْرٌ وَ حَمِيْدَةٌ فِي الصَّفِّ.

د) عَلِيٌّ وَ الطَّالِبُ نَاجِحَانِ فِي الدَّرْسِ. ه) عَاطِفَةٌ وَ الطَّالِبَةُ نَاجِحَتَانِ فِي الدَّرْسِ.

و) أَلْوَالِدُ وَ الْوَلَدُ نَاجِحَانِ فِي الْمُسَابَقَةِ. ز) أَلْوَالِدَةٌ وَ الْبِنْتُ نَاجِحَتَانِ فِي الْمُسَابَقَةِ.

ح) الْكُرْسِيُّ وَ الْبَابُ خَشْبِيَانِ. ط) أَلْوَحَةٌ وَ الْمِنْصَدَةُ كَبِيْرَتَانِ.

ی) أَلْهُدُودُ وَ الْفَيْلُ جَمِيْلَانِ. ك) أَلْبَقْرَةُ وَ الْحَمَامَةُ جَمِيْلَتَانِ.

حالت دوم زمانی که به آخر اسم مفرد، علامت مثنیٰ «ان» و «ین» اضافه کنیم؛ **مانند:**

رَجُلٌ: رَجُلَانِ یا رَجَلَيْنِ - هَذَانِ الرَّجُلَانِ مُؤَدَّبَانِ.

طَالِبَةٌ: طَالِبَتَانِ یا طَالِبَتَيْنِ - هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ مُؤَدَّبَتَانِ.

اسم اشاره نزدیک مثنیٰ: هَذَانِ، هَذَيْنِ و هَاتَانِ، هَاتَيْنِ

اسم اشاره‌ای که برای کلمات مثنیٰ مذکر به کار می‌رود «هَذَانِ، هَذَيْنِ» می‌باشد؛

مانند: هَذَانِ كِتَابَانِ. هَذَانِ الرَّجُلَانِ فِي الصَّفِّ. أَلْكِتَابُ عَلَى هَذَيْنِ الْخَشْبَيْنِ.

اسم اشاره‌ای که برای کلمات مثنیٰ مؤنث به کار می‌رود «هَاتَانِ، هَاتَيْنِ» می‌باشد؛

مانند: هَاتَانِ بِنْتَانِ. هَاتَانِ الشَّجَرَتَانِ كَبِيْرَتَانِ. أَلْكِتَابُ عَلَى هَاتَيْنِ الشَّجَرَتَيْنِ.

نکته ۱ هرگاه بعد از «هَذَانِ و هَاتَانِ» کلمه دارای «ال» باشد، در این مواقع «هَذَانِ و هَاتَانِ» را «این» معنا می‌کنیم؛

مانند: هَذَانِ الرَّجُلَانِ، قَوِيَانِ. این دو مرد، قوی هستند.

هَاتَانِ الطَّبِيْبَتَانِ، نَاجِحَتَانِ. این دو پزشک، موفق هستند.

اما اگر بعد از «هَذَانِ و هَاتَانِ» کلمه بدون «ال» بیاید، «هَذَانِ و هَاتَانِ» را «این دو / این‌ها / اینان» معنا می‌کنیم؛

مانند: هَذَانِ رَجُلَانِ. این دو (این‌ها)، مرد هستند. - هَاتَانِ طِفْلَتَانِ. این دو (این‌ها)، دختر بچه هستند.

مطالعه آزاد: ملحقات به مثنیٰ: در زبان عربی منظور از کتابان {یک کتاب و یک کتاب دیگر} است.

اما منظور از قَمْرَانِ (خورشید و ماه) می‌باشد. به این گونه کلمات، ملحقات به مثنیٰ می‌گویند؛ **مانند:** أَلْوَالِدَانِ: أَلْأَبُ وَ الْأُمُّ / أَلْدَارَانِ: أَلدُنْيَا وَ الْآخِرَةُ / أَلْأَصْغَرَانِ: أَلْقَلْبُ وَ اللِّسَانُ / أَلْحَسَنَانِ: أَلْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ / أَلْأَصْفَرَانِ: أَلدَّهَبُ وَ الرِّزْقَانُ

نکته ۲ باید دقت کنیم هر کلمه‌ای که آخر آن «ان / ین» دارد، مثنی نیست؛

مانند: اِحسان، نسیان، ایمان، آمین

چون «ان / ین» این کلمات، از اجزای اصلی خود کلمه است، یعنی اگر «ان / ین» را برداریم کلمه بدون معنا می‌شود؛

مانند: احسان: احس (معنا ندارد) آمین: آم (معنا ندارد)

نکته ۳ در زبان عربی، حروف به وسیله حرکات و علائم زیر خوانده می‌شوند.

این حرکات و علائم را به خاطر بسپارید.

فتحه (َ) کسره (ِ) ضمه (ُ) سکون (ْ)

تنوین فتحه (ً) تنوین کسره (ٍ) تنوین ضمه (ٌ)

// به سؤال زیر پاسخ دهید.

- هر یک از حروف «مُرْتَفِعٌ» دارای چه حرکتی می‌باشد؟

مُ : رُ : تَ :

فُ : حُ :

ضمایر منفصل و متصل

ضمیر چیست: ضمیر کلمه‌ای است که جانشین اسم می‌شود و از تکرار آن اسم جلوگیری می‌کند.

مانند: علی درس خواند سپس او بازی کرد.

در زبان عربی، ضمیرها به دو شکل می‌باشند.

۱. **ضمایر منفصل:** ضمیرهایی که به کلمه نمی‌چسبند. **مانند:**

هُوَ «او» سوم شخص (مفرد مذکر غائب) هِيَ «او» سوم شخص (مفرد مؤنث غائب)

هُمَا «ایشان، آنان، آن دو» سوم شخص (مثنی مذکر و مثنی مؤنث غائب)

مانند: -هُوَ طَالِبٌ. -هِيَ طَالِبَةٌ. -هُمَا طَالِبَانِ. -هُمَا طَالِبَاتَانِ.

۲. **ضمایر متصل:** ضمیرهایی که به کلمه می‌چسبند. **مانند:** كَ، كِ (ت، تو) هُ، هِ (ش، او، آن)

مانند: رَبُّكَ، رَبُّكَ: پروردگارت، پروردگارِ تو رَبُّهُ، رَبُّهُ، رَبُّهُ: پروردگارش، پروردگارِ او

نکته هرگاه قبل از ضمیر متصل «ه، ه» حرکت فتحه یا ضمه باشد ضمیر متصل به صورت «هُ» خوانده می‌شود. **مانند:** دَهْرُهُ، رَبُّهُ

اما اگر قبل از ضمیر متصل «ه، ه» حرکت کسره باشد، ضمیر متصل به صورت «هِ» خوانده می‌شود. **مانند:** دَهْرِهِ / رَبُّهِ

کاربرد حالت‌های مختلف اسم اشاره نزدیک و دور

مؤنث	مذکر	
هَذِهِ (تِلْكَ) مَرِيْمٌ. هَذِهِ (تِلْكَ) مُجَاهِدَةٌ. هَذِهِ (تِلْكَ) سَيَّارَةٌ. هَذِهِ (تِلْكَ) حَمَامَةٌ.	هَذَا (ذَلِكَ) مُحَمَّدٌ. هَذَا (ذَلِكَ) مُجَاهِدٌ. هَذَا (ذَلِكَ) جَبَلٌ. هَذَا (ذَلِكَ) هُدُودٌ.	مفرد
هَاتَانِ مَرِيْمٌ وَ فَاطِمَةٌ. هَاتَانِ مَرِيْمَانِ. هَاتَانِ مُجَاهِدَتَانِ. هَاتَانِ سَيَّارَتَانِ. هَاتَانِ حَمَامَتَانِ.	هَذَانِ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ. هَذَانِ مُحَمَّدَانِ. هَذَانِ مُجَاهِدَانِ. هَذَانِ جَبَلَانِ. هَذَانِ هُدُودَانِ.	مثنی
هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) مَرِيْمٌ وَ فَاطِمَةٌ وَ زَهْرَاءُ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) مَرِيْمٌ وَ الطَّبِيْبَتَانِ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) الْمُعَلِّمَةُ وَ الطَّبِيْبَةُ وَ الْكَاتِبَةُ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) الْمُعَلِّمَةُ وَ الطَّبِيْبَتَانِ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) مُجَاهِدَاتٌ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) نِسَاءٌ.	هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ وَ أَمِيْرٌ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) مُحَمَّدٌ وَ الطَّبِيْبَانِ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) الْمُعَلِّمُ وَ الطَّبِيْبُ وَ الْكَاتِبُ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) الْمُعَلِّمُ وَ الطَّبِيْبَانِ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) مُجَاهِدُونَ. هُؤُلَاءِ (أُولَئِكَ) أَوْلَادٌ.	جمع

تذکره مهم: برای جمع کلمات غیر عاقل (غیر انسان)، از اسم‌های اشاره «هَذِهِ» یا «تِلْكَ» استفاده می‌کنیم. ☞ مانند:

- هَذِهِ الْمَفَاتِيحُ عَلَى الْكُرْسِيِّ. این کلیدها، روی صندلی هستند.

- تِلْكَ الْعَصَافِيرُ، جَمِيْلَةٌ. آن گنجشک‌ها، زیبا هستند.

کلمه پرسشی «لِمَنْ» به معنای «مال چه کسی (مال کیست) / برای چه کسی (برای کیست) / مال چه کسانی» می باشد.

در پاسخ به کلمه پرسشی «لِمَنْ»، به سه شکل می توان پاسخ داد:

۱- لِ + ضمیر متصل: لی: برای من لَنَا: برای ما

لَكَ: برای تو (مذکر) لِي: برای تو (مؤنث) لَكُمَا: برای شما لَكُمْ: برای شما (مذکر) لَكُنَّ: برای شما (مؤنث)
لَهُ: برای او (مذکر) لَهَا: برای او (مؤنث) لَهُمَا: برای ایشان لَهُمْ: برای ایشان (مذکر) لَهُنَّ: برای ایشان (مؤنث)

۲- لِ + اسم اشخاص: لِمُحَمَّدٍ / لِمَرِيَمَ

۳- لِ + اسم + ضمیر متصل: لِمُحَمَّدِي / لِأَبِي / لِأُمِّي / لِأَخِيكَ / لِوَالِدِنَا / لِمُعَلِّمِكُمْ

👉 مثال برای هر سه حالت: - لِمَنْ هَذَا الْكِتَابُ؟ هَذَا الْكِتَابُ لَكَ.

- لِمَنْ تِلْكَ السَّيَّارَةُ؟ تِلْكَ السَّيَّارَةُ لِفَاطِمَةَ.

- لِمَنْ هَذِهِ الْجَائِزَةُ؟ لِصَدِيقِكُمْ.

بدانیم: کلمه پرسشی «مَنْ» به معناهای «کیست» «کیستند» «کیستی» «کیستید» «چه کسی» و «چه کسانی» می باشد؛

👉 **مانند:** مَنْ أَسْتَاذُ اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ؟ - أَلْسَيِّدُ أَكْبَرِي. استاد زبان فارسی کیست؟ - آقای اکبری.

مَنْ أَنْتُمْ يَا رِجَالٌ؟ - نَحْنُ فَلَاحُونَ. ای مردان، شما کیستید؟ - ما کشاورز هستیم.

مَنْ فِي الْبَيْتِ؟ - الْأَطْفَالُ فِي الْبَيْتِ. چه کسانی در خانه هستند؟ بچه ها در خانه هستند.

ادامه آموزش ضمایر منفصل و متصل

در درس قبلی با ضمیر منفصل «أَنْتُمَا» و در این درس با ضمایر منفصل (أَنَا، أَنْتَ، أَنْتِ، أَنْتُنَّ) آشنا می شویم؛

-أَنَا: اول شخص مفرد (متکلم وحده = مشترک بین مذکر و مؤنث)

-أَنْتَ: دوم شخص مفرد (مفرد مذکر مخاطب) -أَنْتِ: دوم شخص مفرد (مفرد مؤنث مخاطب)

-أَنْتُمَا: دوم شخص مثنی (مثنی مذکر و مثنی مؤنث مخاطب) -أَنْتُنَّ: دوم شخص جمع (جمع مؤنث مخاطب)

مثال: أَنَا لَاعِبٌ مُمْتَازٌ. أَنَا لَاعِبَةٌ مُمْتَازَةٌ.

أَنْتَ لَاعِبٌ نَاجِحٌ. أَنْتِ لَاعِبَةٌ نَاجِحَةٌ.

أَنْتُمَا لَاعِبَانِ فَائِزَانِ. أَنْتُمَا لَاعِبَتَانِ فَائِزَتَانِ.

أَنْتُنَّ لَاعِبَاتٌ نَاجِحَاتٌ. أَنْتُنَّ نِسَاءٌ نَاجِحَاتٌ.

نکته: هرگاه حرف «لِ» به ضمیر متصل بچسبد، «لِ» تبدیل به «لَ» می شود؛ **مانند:** لِي: برایم لَنَا: برایمان (مذکر و مؤنث)

لَكَ: برایت (مذکر) لِي: برایت (مؤنث) لَكُمَا: برایتان لَكُمْ: برایتان (مذکر) لَكُنَّ: برایتان (مؤنث)

لَهُ: برایش (مذکر) لَهَا: برایش (مؤنث) لَهُمَا: برایشان لَهُمْ: برایشان (مذکر) لَهُنَّ: برایشان (مؤنث)

جدول تکمیلی ضمایر منفصل همراه با اسم (با ذکر دو مثال)

ضمایر مفرد	ضمایر مثنی و جمع	
اول شخص	<p>نَحْنُ لَاعِبَانِ. نَحْنُ رَجُلَانِ.</p> <p>نَحْنُ لَاعِبَتَانِ. نَحْنُ إِمْرَأَتَانِ.</p> <p>نَحْنُ لَاعِبُونَ. نَحْنُ رِجَالٌ.</p> <p>نَحْنُ لَاعِبَاتٌ. نَحْنُ نِسَاءٌ.</p>	<p>أَنَا لَاعِبٌ. أَنَا رَجُلٌ.</p> <p>أَنَا لَاعِبَةٌ. أَنَا إِمْرَأَةٌ.</p>
دوم شخص	<p>أَنْتُمْ لَاعِبَانِ. أَنْتُمْ رَجُلَانِ.</p> <p>أَنْتُمْ لَاعِبَتَانِ. أَنْتُمْ إِمْرَأَتَانِ.</p> <p>أَنْتُمْ لَاعِبُونَ. أَنْتُمْ رِجَالٌ.</p> <p>أَنْتُنَّ لَاعِبَاتٌ. أَنْتُنَّ نِسَاءٌ.</p>	<p>أَنْتَ لَاعِبٌ. أَنْتَ رَجُلٌ.</p> <p>أَنْتِ لَاعِبَةٌ. أَنْتِ إِمْرَأَةٌ.</p>
سوم شخص	<p>هُمَا لَاعِبَانِ. هُمَا رَجُلَانِ.</p> <p>هُمَا لَاعِبَتَانِ. هُمَا إِمْرَأَتَانِ.</p> <p>هُم لَاعِبُونَ. هُمْ رِجَالٌ.</p> <p>هُنَّ لَاعِبَاتٌ. هُنَّ نِسَاءٌ.</p>	<p>هُوَ لَاعِبٌ. هُوَ رَجُلٌ.</p> <p>هِيَ لَاعِبَةٌ. هِيَ إِمْرَأَةٌ.</p>

آموزش کامل اصطلاح «عَلَى + ضمیر متصل + بِ»:

اصطلاح «عَلَى + ضمایر متصل (ي، ك، ه، هَا، هَا، كُمْ، كُنَّ، كُما، هُمْ، هُنَّ، هُما) + بِ» به معنای «..... باید یا بر لازم است» می‌باشد؛ مثال:

عَلَيْهِ بِالصَّبْرِ. / او باید صبر کند. / صبر بر او لازم است.	عَلَيْنَا بِالصَّبْرِ. / ما باید صبر کنیم. / صبر بر ما لازم است.
عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ. / تو باید صبر کنی. / صبر بر تو لازم است.	عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ. / شما باید صبر کنید. / صبر بر شما لازم است.
عَلَيْهَا بِالصَّبْرِ.	عَلَيْكُنَّ بِالصَّبْرِ.
عَلَيْهِمَا بِالصَّبْرِ. / ایشان باید صبر کنند. / صبر بر ایشان لازم است.	عَلَيْكُمُ بِالصَّبْرِ.
عَلَيْهَا بِالصَّبْرِ.	عَلَيْكُنَّ بِالصَّبْرِ.

ادامه آموزش ضمایر متصل

در این درس با ضمایر متصل «كُما، كُمْ، كُنَّ» به معنای (یتان، یشما) آشنا می‌شویم؛ مثال:

- هَذِهِ سَيَّارَتُكُما. این ماشین تان است. (یا) این ماشین شما است.

- هُوَلاءِ الرَّجَالِ، فِي بَيْتِكُمْ. این مردان، در خانه تان هستند. (یا) این مردان، در خانه شما هستند.

- أَوْلَادُكَ الْبَنَاتُ، فِي صَفِّكُنَّ. آن دختران، در کلاس تان هستند. (یا) آن دختران، در کلاس شما هستند.

مطالعه آزاد: ضمایر متصل، هم به اسم می‌چسبند، هم به فعل و هم به حرف؛

مانند: رَبُّنَا: پروردگار ما صَرَبْنَا: زد ما را لَنَا: برای ما

درسنامه فعل ماضی، اول شخص (متکلم وحده) و دوم شخص (مفرد مخاطب)

ما در زبان فارسی با فعل گذشته آشنا شدیم. فعل گذشته دارای شش شخص می باشد که عبارتند از:

سه شخص مفرد: «من رفتم - تو رفتی - او رفت» **سه شخص جمع:** «ما رفتیم - شما رفتید - ایشان رفتند»

اما در عربی، فعل ماضی دارای چهارده شخص می باشد که این، به خاطر وجود مذکر، مؤنث، مثنی و جمع می باشد.

نکته ۱ در زبان عربی، اکثر فعلها دارای سه حرف می باشند که به آنها اصل فعل یا ریشه فعل می گویند؛

مانند: عَسَلَ، عَلِمَ، أَكَلَ

ماضی اول شخص (متکلم وحده): فعلی است که انجام دهنده اش، خودم هستم.

مانند: خوردم. رفتم. شنیدم.

شناختن ماضی اول شخص (متکلم وحده) کافی است به آخر اصل فعل یا ریشه فعل، شناسه «ت» اضافه کنیم؛

مانند: جَلَسَ: جَلَسْتُ نَظَرَ: نَظَرْتُ

ضمیر منفصل برای این شخص «أنا» (من) و **ضمیر متصل** آن «ي، ي» (م، م، من) می باشد؛

مانند: - أَنَا ذَهَبْتُ إِلَى بَيْتِي. من به خانه ام رفتم.

- أَنَا جَلَسْتُ عَلَى مِزَّةٍ نَشِئْتُ. من روی میزم نشستم.

نکته ۲ فعل ماضی اول شخص، هم برای مذکر و هم برای مؤنث، به طور یکسان به کار می رود.

ماضی دوم شخص (مفرد مخاطب): یعنی کسی که ما با او صحبت می‌کنیم، و انجام فعل را به او نسبت می‌دهیم؛

مانند: تو رفتی. تو شنیدی.

شناختن ماضی دوم شخص (مفرد مذکر مخاطب) کافی است به آخر ریشه فعل، شناسه «ت» اضافه کنیم؛

مانند: جَلَسَ: جَلَسْتَ نَظَرَ: نَظَرْتَ

ضمیر منفصل برای این شخص «أَنْتَ» (تو) و **ضمیر متصل** آن «كَ، لَكَ» (ت، ات، تو) می‌باشد؛

مانند: أَنْتَ كَتَبْتَ وَاجِبَكَ. تو تمرینت را نوشتی.

أَنْتَ ذَهَبْتَ إِلَى بَيْتِكَ. تو به خانه‌ات رفتی.

نکته ۳ در ماضی دوم شخص، همیشه حرف سوم، علامت ساکن ُ دارد؛

مانند: جَلَسْتَ. نَظَرْتَ. ذَهَبْتَ.

شناختن ماضی دوم شخص (مفرد مؤنث مخاطب) کافی است به آخر ریشه فعل، شناسه «تِ» اضافه کنیم؛

مانند: جَلَسَتْ: جَلَسْتِ نَظَرَتْ: نَظَرْتِ

ضمیر منفصل برای این شخص «أَنْتِ» (تو) و **ضمیر متصل** آن «كِ، لَكِ» (ت، ات، تو) می‌باشد؛

مانند: أَنْتِ كَتَبْتِ وَاجِبَكِ. تو تمرینت را نوشتی.

أَنْتِ ذَهَبْتِ إِلَى بَيْتِكَ. تو به خانه‌ات رفتی.

نکته ۴ هرگاه جمله‌ای با ماضی دوم شخص (مفرد مخاطب) سؤال شود، در جواب ماضی اول شخص مفرد می‌آید؛

مانند: ماذا أَكَلْتِ؟ أَكَلْتُ الطَّعَامَ.

ماذا أَكَلْتِ؟ أَكَلْتُ الطَّعَامَ.

نکته ۵ هرگاه جمله‌ای با «يا، أَيُّهَا، أَيُّهَا» شروع شود، معمولاً از فعل دوم شخص (مخاطب) استفاده می‌شود؛

مانند: يا عَلِيُّ! هَلْ ذَهَبْتَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟

أَيُّهَا الطَّالِبَةُ! أَيْنَ كَتَبْتَ تَمْرِيكَ؟

(۷) جای خالی را با فعل ماضی مناسب پر کنید. (تمرین هدفمند)

- ۱- اَنَا.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْتُ - جَلَسْنَا - جَلَسْتَ)
- ۲- نَحْنُ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْتُ - جَلَسْنَا - جَلَسْتَ)
- ۲/۱- اَنَا وَ حَمِيدٌ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْتُ - جَلَسْتَ - جَلَسْنَا)
- ۲/۲- اَنَا وَ صَدِيقَتِي.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْتُ - جَلَسْتَ)
- ۳- أَنْتَ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْتُ - جَلَسْتَ - جَلَسْتَ)
- ۳/۱- يَا عَلِيُّ! هَلْ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ؟ (جَلَسْتُ - جَلَسْتَ - جَلَسْتَ)
- ۳/۲- أَيُّهَا الْجَدُّ! هَلْ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ؟ (جَلَسْنَا - جَلَسْتُ - جَلَسْتَ)
- ۴- أَنْتِ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْتُ - جَلَسْتَ - جَلَسْتَ)
- ۴/۱- يَا مَرِيْمُ! هَلْ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ؟ (جَلَسْتُ - جَلَسْتَ - جَلَسْتَ)
- ۴/۲- أَيُّهَا الطَّالِبَةُ! هَلْ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ؟ (جَلَسْتُ - جَلَسْتَ - جَلَسْتَ)
- ۵- هُوَ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْتُ - جَلَسْتَ)
- ۵/۱- سَعِيدٌ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْنَا - جَلَسْنَا)
- ۵/۲- الطَّالِبُ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْنَا - جَلَسْنَا)
- ۵/۳- هَذَا الطَّالِبُ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْنَا - جَلَسْنَا)
- ۶- هِيَ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْنَا - جَلَسْنَا)
- ۶/۱- سَعِيدَةٌ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْنَا - جَلَسْنَا)
- ۶/۲- الطَّالِبَةُ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ. (جَلَسْنَا - جَلَسْنَا - جَلَسْنَا)
- ۶/۳- لِمَاذَا تِلْكَ الطَّالِبَةُ.....عَلَى الْكُرْسِيِّ؟ (جَلَسْنَا - جَلَسْنَا - جَلَسْنَا)

جدول تکمیلی فعل ماضی (شماره ۵)

مثنی و جمع	مفرد	
نَحْنُ ذَهَبْنَا إِلَى بَيْتِنَا. ما رفتیم به خانه مان.	أَنَا ذَهَبْتُ إِلَى بَيْتِي. من رفتم به خانه ام.	اول شخص «متکلم وحده» و «متکلم مع الغير»
أَنْتُمْ ذَهَبْتُمْ إِلَى بَيْتِكُمْ. شما رفتید به خانه تان. أَنْتُمْ ذَهَبْتُمْ إِلَى بَيْتِكُمْ. أَنْتُنَّ ذَهَبْتُنَّ إِلَى بَيْتِكُنَّ.	أَنْتَ ذَهَبْتَ إِلَى بَيْتِكَ. تو رفتی به خانه ات. أَنْتِ ذَهَبْتِ إِلَى بَيْتِكَ.	دوم شخص «مفرد مذکر و مؤنث مخاطب» «مثنی و جمع مخاطب»
هُمَا ذَهَبَا إِلَى بَيْتِهِمَا. ایشان رفتند به خانه شان. هُمَا ذَهَبَتَا إِلَى بَيْتِهِمَا. هُمْ ذَهَبُوا إِلَى بَيْتِهِمْ. هُنَّ ذَهَبْنَ إِلَى بَيْتِهِنَّ.	هُوَ ذَهَبَ إِلَى بَيْتِهِ. او رفت به خانه اش. هِيَ ذَهَبَتْ إِلَى بَيْتِهَا.	سوم شخص «مفرد مذکر و مؤنث غایب» «مثنی و جمع غایب»

جدول تکمیلی فعل ماضی منفی

مثنی و جمع	مفرد	
نَحْنُ مَا ذَهَبْنَا إِلَى بَيْتِنَا. ما نرفتیم به خانه مان.	أَنَا مَا ذَهَبْتُ إِلَى بَيْتِي. من نرفتم به خانه ام.	اول شخص «متکلم وحده» و «متکلم مع الغير»
أَنْتُمْ مَا ذَهَبْتُمْ إِلَى بَيْتِكُمْ. شما نرفتید به خانه تان. أَنْتُمْ مَا ذَهَبْتُمْ إِلَى بَيْتِكُمْ. أَنْتُنَّ مَا ذَهَبْتُنَّ إِلَى بَيْتِكُنَّ.	أَنْتَ مَا ذَهَبْتَ إِلَى بَيْتِكَ. تو نرفتی به خانه ات. أَنْتِ مَا ذَهَبْتِ إِلَى بَيْتِكَ.	دوم شخص «مفرد مذکر و مؤنث مخاطب» «مثنی و جمع مخاطب»
هُمَا مَا ذَهَبَا إِلَى بَيْتِهِمَا. ایشان نرفتند به خانه شان. هُمَا مَا ذَهَبَتَا إِلَى بَيْتِهِمَا. هُمْ مَا ذَهَبُوا إِلَى بَيْتِهِمْ. هُنَّ مَا ذَهَبْنَ إِلَى بَيْتِهِنَّ.	هُوَ مَا ذَهَبَ إِلَى بَيْتِهِ. او نرفت به خانه اش. هِيَ مَا ذَهَبَتْ إِلَى بَيْتِهَا.	سوم شخص «مفرد مذکر و مؤنث غایب» «مثنی و جمع غایب»

حالت‌های مختلف ماضی سوم شخص

سوم شخص (مفرد غایب)	سوم شخص (مثنی و جمع غایب)
۱- هُوَ فَتَحَ كِتَابَهُ.	۳- هُمَا فَتَحَا كِتَابَهُمَا.
۱/۱- عَلِيٌّ فَتَحَ كِتَابَهُ.	۳/۱- عَلِيٌّ وَ مُحَمَّدٌ فَتَحَا كِتَابَهُمَا.
۱/۲- وَلَدُكَ فَتَحَ كِتَابَهُ.	۳/۲- الطَّالِبَانِ فَتَحَا كِتَابَهُمَا.
۱/۳- الْمُعَلِّمُ فَتَحَ كِتَابَهُ.	۳/۳- هَذَا الطَّالِبَانِ فَتَحَا كِتَابَهُمَا.
۱/۴- هَذَا الطَّالِبُ فَتَحَ كِتَابَهُ.	۴- هُمَا فَتَحَتَا كِتَابَهُمَا.
۱/۵- ذَلِكَ الطَّالِبُ فَتَحَ كِتَابَهُ.	۴/۱- فَاطِمَةُ وَ مَرِيْمٌ فَتَحَتَا كِتَابَهُمَا.
.....	۴/۲- الطَّالِبَتَانِ فَتَحَتَا كِتَابَهُمَا.
۲- هِيَ فَتَحَتْ كِتَابَهَا.	۴/۳- هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ فَتَحَتَا كِتَابَهُمَا.
۲/۱- فَاطِمَةُ فَتَحَتْ كِتَابَهَا.
۲/۲- بِنْتُكَ فَتَحَتْ كِتَابَهَا.	۵- هُمْ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
۲/۳- الْمُعَلِّمَةُ فَتَحَتْ كِتَابَهَا.	۵/۱- هُوَلاءِ الطُّلَّابِ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
۲/۴- هَذِهِ الطَّالِبَةُ فَتَحَتْ كِتَابَهَا.	۵/۲- أَوْلِيَّكَ الطُّلَّابِ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
۲/۵- تِلْكَ الطَّالِبَةُ فَتَحَتْ كِتَابَهَا.	۵/۳- عَلِيٌّ وَ مُحَمَّدٌ وَ أَمِيرٌ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
	۵/۴- عَلِيٌّ وَ مُحَمَّدٌ وَ الطَّالِبُ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
	۵/۵- عَلِيٌّ وَ الطَّالِبَانِ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
	۵/۶- الْمُعَلِّمُ وَ الطَّالِبُ وَ الْمُدِيرُ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
	۵/۷- الْمُعَلِّمُ وَ الطَّالِبُ وَ أَمِيرٌ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
	۵/۸- الْمُعَلِّمُ وَ الطَّالِبَانِ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
	۵/۹- الْمُعَلِّمُونَ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.
	۵/۱۰- التَّلَامِيذُ فَتَحُوا كِتَابَهُمْ.

	۶- هُنَّ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۱- هُوَلاءِ الطَّالِبَاتِ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۲- أَوْلِيَّكَ الطَّالِبَاتِ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۳- فَاطِمَةُ وَ مَرِيْمٌ وَ زَيْنَبُ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۴- فَاطِمَةُ وَ مَرِيْمٌ وَ الطَّالِبَةُ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۵- فَاطِمَةُ وَ الطَّالِبَتَانِ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۶- الْمُعَلِّمَةُ وَ الطَّالِبَةُ وَ الْمُدِيرَةُ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۷- الْمُعَلِّمَةُ وَ الطَّالِبَةُ وَ مَرِيْمٌ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۸- الْمُعَلِّمَةُ وَ الطَّالِبَتَانِ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۹- الْمُعَلِّمَاتُ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.
	۶/۱۰- النِّسَاءُ فَتَحْنَ كِتَابَهُنَّ.

۷) با توجه به «ضمیر» یا «اسم»، فعل مناسب را انتخاب کنید. (تمرین هدفمند. تمام حالت‌های سوم شخص جمع)

- ۱- هُمَا (مذکر) مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجَا - خَرَجُوا - خَرَجْتُمَا)
- ۱/۱- عَلِيٌّ وَ أَمِيرٌ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتَا - خَرَجْتُمَا - خَرَجَا)
- ۱/۲- الطَّالِبَانِ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتُم - خَرَجْتَا - خَرَجَا)
- ۲- هُمَا (مؤنث) مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتِ - خَرَجْتَا - خَرَجْنَ)
- ۲/۱- مَرِيْمٌ وَ سَمِيَّةٌ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجَا - خَرَجْنَا - خَرَجْتَا)
- ۲/۲- الطَّيِّبَتَانِ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتَا - ما خَرَجُوا - خَرَجْتُمَا)
- ۳- هُمْ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتُم - خَرَجُوا - خَرَجْنَ)
- ۳/۱- هُوَئِلَاءِ (أُولَئِكَ) (مذکر) مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْنَ - خَرَجُوا - خَرَجَا)
- ۳/۲- عَلِيٌّ وَ مُحَمَّدٌ وَ أَمِيرٌ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتَا - خَرَجَا - ما خَرَجُوا)
- ۳/۳- عَلِيٌّ وَ الطَّالِبَانِ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتُم - خَرَجُوا - خَرَجْنَا)
- ۳/۴- الْمُؤْمِنُونَ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتِ - خَرَجْنَ - خَرَجُوا)
- ۳/۵- الْأَطْفَالُ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْنَا - ما خَرَجُوا - خَرَجْنَ)
- ۴- هُنَّ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتُنَّ - خَرَجْنَ - خَرَجْنَا)
- ۴/۱- هُوَئِلَاءِ (أُولَئِكَ) (مؤنث) مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْنَ - خَرَجُوا - خَرَجَا)
- ۴/۲- فَائِزَةٌ وَ مَرِيْمٌ وَ سَمِيَّةٌ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْتُم - خَرَجُوا - خَرَجْنَ)
- ۴/۳- فَائِزَةٌ وَ الطَّيِّبَتَانِ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْنَا - ما خَرَجُوا - ما خَرَجْنَ)
- ۴/۴- الطَّيِّبَاتُ مِّنَ الْمَدْرَسَةِ. (خَرَجْنَ - ما خَرَجُوا - خَرَجْتَا)
- ۴/۵- الْأَسْمَاكُ بِابْتِسَامٍ. (نَظَرْنَا - نَظَرْنَا - نَظَرُوا)

۸) ترجمه درست را انتخاب کنید.

- ۱- حَفِظْتَ: حفظ کردی ○ حفظ کرد ○
 ۲- خَرَجْتُمَا: خارج شدند ○ خارج شدید ○
 ۳- رَزَقُوا: روزی دادیم ○ روزی دادند ○
 ۴- هَرَبْتَا: فرار کردند ○ فرار کردید ○

آزمون نوبت دوم

(۱) آیه و جمله حکیمانه زیر را ترجمه کنید. (۲/۲۵)

- ۱) ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ. (الرُّوم/۵۸)
- ۲) رَحِمَ اللَّهُ امْرَأً عَمِلَ عَمَلًا فَأَتَقَنَّهُ. (پیامبر ص)

(۲) جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید. (۲)

- ۱) لَمَّا رَأَى صَاحِبُ الْمَصْنَعِ إِضْرَارَهُ. (۱)
- ۲) ذَهَبْنَا لِمُسَاعَدَةِ جَدِّنَا. (۵/۰)
- ۳) مَا كَانَتْ مَعَ أُمَّهَا. (۵/۰)

(۳) ترجمه ناقص را کامل کنید. (۵/۰)

- ۱) أَوْلِيكَ الْوَالِدُ، لِاعِبُونَ مُمْتَازُونَ. - پسران، بازیکنان ممتازی هستند.
- ۲) عَفْوًا، مَا عَرَفْنَاكَ. - بیخشید،

(۴) مانند نمونه ترجمه کنید. (۵/۰)

- ۱- سَأَلَ: پرسید هُنَّ سَأَلْنَ:
- ۲- نَصَرَ: یاری کرد ما نَصَرْتُمْ:

(۵) با توجه به ترجمه، کلمات عربی مناسب را از داخل پرانتز انتخاب نمایید. (۱)

- ۱- بعد از دو ماه درودگر پیش کارخانه دار رفت و به او گفت:
بَعْدَ (شُهُورٍ ○ شَهْرَيْنِ ○) النَّجَّارُ ذَهَبَ عِنْدَ صَاحِبِ الْمَصْنَعِ وَقَالَ لَ... (هُمَّ ○ هُوَ ○):
- ۲- این آخرین کار من است. دوستش آمد و کلید طلایی را به او داد و گفت: «این کلید خانه توست.»
هَذَا آخِرُ عَمَلِي. (جَاءَ ○ جَاءَتْ ○) صَدِيقُهُ وَأَعْطَاهُ مِفْتَاحًا (ذَهَبِيًّا ○ ذَهَبِيَّةً ○) وَقَالَ: «هَذَا مِفْتَاحُ بَيْتِكَ.»

(۶) در هر ردیف کدام کلمه با بقیه «ناهماهنگ» است؟ (۵/۰)

- ۱) عِلْمٌ ○ قَذْفٌ ○ وَقَعَ ○ عِلْمٌ
- ۲) أَنَا ○ هَذِهِ ○ تِلْكَ ○ ذَلِكَ ○

۷) از بین کلمات زیر، کلمات «متضاد» و « مترادف» را در کنار هم بنویسید. (۰/۵)

«والد، قبیح، شتاء، ولد، حدیقة، آب، مسرور، صیف»

..... = ≠

۸) فقط کلمات مشخص شده را معنا کنید. (۰/۵)

۱) صَدِيقَاتُنَا قَدَفْنَ الشَّبَكَةَ. (.....)

۲) لَا، كَانَ ذَاهِبًا إِلَى الْمُسَابَقَةِ. (.....)

۹) نام هر تصویر را بنویسید. (۰/۵)

«وراء، ورْدَة، سَيَّارَة، سَفِينَة، نَافِذَة»

.....

.....

۱۰) در جای خالی «ضمیر» مناسب قرار دهید. (۰/۵)

۱) كَتَبَتِ التَّمْرِينَ. أَنْتِ ○ تِلْكَ ○ هِيَ ○

۲) جَلَسْتُ. أَنْتَ ○ أَنَا ○ هِيَ ○

۱۱) در جای خالی فعل «ماضی» مناسب قرار دهید. (۱)

۱) نَحْنُ وَاجِبَنَا. جَلَسْنَا ○ كَتَبْنَا ○ وَصَلْنَا ○

۲) يَا عَلِيُّ وَ أَمِيرُ، هَلْ إِلَى الْقَرْيَةِ؟ وَصَلْتُمْ ○ وَصَلَا ○ وَصَلْتُمْ ○

۳) الْمَرْأَتَانِ بِجَمْعِ الْفَوَاكِهِ. بَدَأَتْ ○ بَدَأَتْ ○ بَدَأْتُمْ ○

۴) هَذِهِ اللَّاعِبَةُ عَلَّمَ إِيْرَانَ بِالْإِفْتِخَارِ. رَفَعَتْ ○ رَفَعْتُ ○ رَفَعَتْ ○

۱۷) پس از خواندن گفت و گو، به سؤالات زیر پاسخ دهید. (۰/۷۵)

الشَّاطِئِ: ساحل البَحَيْرَةِ: دریاچه القاطِرَاتِ الْمُعَلَّقَةِ: تله کابین غاباتٍ مُخَضَّرَةٍ: جنگل‌هایی سرسبز

في مَدْرَسَةِ «شَهِيدِ بَهْشْتِي»، طُلَّابٌ مُجِدِّونَ. هُمُ أَوْلَادُ مَسْرُورونَ في جَمِيعِ الجَهاثِ؛ اَلدَّرْسِ وَ اَلأَدَبِ وَ سائِرِ الصِّفَاتِ الحَسَنَةِ. هُمُ ذَهَبُوا إِلى مَدِينَةِ «رامسر» الجَمِيلَةِ في يَومِ الأَرَبِعاِ مِنْ فَصْلِ الرِّبِيعِ وَ لَعِبُوا في «شاطِئِ البَحَيْرَةِ» ما زَندَرانَ كَثيراً.

وَ بَعْدَ مَدَّةٍ جاؤُوا إِلى مَنطِقَةِ «مَمَكِ آبُود» في مَدِينَةِ «تَشالوس». هُمُ جَلَسُوا في «القاطِرَاتِ المُعَلَّقَةِ» وَ نَظَرُوا مِنْ وِراءِها «غاباتٍ مُخَضَّرَةٍ» وَ أَشجاراً وَ جَمالِها وَ البَحْرَ وَ لَوْنَهُ الأَزْرَقَ وَ شَكَرُوا رَبَّهُمْ لِهُذِهِ النِّعَماتِ وَ رَجَعُوا إِلى المَدْرَسَةِ مَسْرُورينَ.

۱) ذَهَبَ الطُّلابُ إِلى مَدِينَةِ «رامسر» في فَصْلِ الصَّيْفِ. نادرست درست

۲) لِمَذا شَكَرُوا رَبَّهُمْ؟

۳) كَيْفَ رَجَعُوا إِلى المَدْرَسَةِ؟

۴) أَيْنَ لَعِبُوا الطُّلابُ؟

۱۸) با توجه به تصاویر، به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (۰/۵)

۱- كَمَ عَدَدُ المَفاتِيحِ؟ ۲- مَن هُوَ؟

دعا، طلب نیاز از بی نیاز است و التماس دعا، خوبان را در درگاه خداوند واسطه قرار دادن.

پس ای خوبان، التماس دعا

پاسخنامه درس چهارم

د	ج	ب	الف	
			■	۱
	■			۲
■				۳
		■		۴
■				۵
	■			۶
			■	۷
		■		۸

پاسخنامه درس پنجم

د	ج	ب	الف	
	■			۱
■				۲
	■			۳
		■		۴
			■	۵
	■			۶
		■		۷
■				۸

پاسخنامه درس ششم

د	ج	ب	الف	
		■		۱
	■			۲
			■	۳
■				۴
		■		۵
			■	۶
■				۷
	■			۸

پاسخنامه درس هفتم

د	ج	ب	الف	
	■			۱
■				۲
			■	۳
		■		۴
■				۵
		■		۶
	■			۷
			■	۸

پاسخنامه درس دهم

د	ج	ب	الف	
			■	۱
	■			۲
■				۳
			■	۴
		■		۵
■				۶
	■			۷
		■		۸

پاسخنامه درس نهم

د	ج	ب	الف	
		■		۱
■				۲
		■		۳
	■			۴
■				۵
			■	۶
	■			۷
			■	۸

پاسخنامه درس هشتم

د	ج	ب	الف	
■				۱
			■	۲
		■		۳
	■			۴
			■	۵
■				۶
	■			۷
		■		۸

منابع و مأخذ:

- قرآن کریم، ترجمه استاد محمد مهدی فولادوند، ۱۳۸۴ ش، قم، چاپخانه بزرگ قرآن.
- آذرنوش، آذرتاش، ۱۳۸۱ ش، فرهنگ معاصر عربی- فارسی، چاپ دوم، تهران، نشر نی.
- اشکبوس، عادل - تقوایی، حبیب - عباچی، اباذر، ۱۳۹۴ ش، کتاب درسی عربی پایه هفتم، چاپ اول، تهران، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران
- بدیع یعقوب، امیل، ۱۴۲۷ م، موسوعَةُ النَّحْوِ وَ الصَّرْفِ وَ الإِعْرَابِ، تهران، انتشارات استقلال.
- سید طنطاوی، محمد، ۱۹۹۴ م، مُعْجَمُ إِعْرَابِ الْفَاطِمِ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ، مکتبته لبنان-بیروت.
- غفرانی، محمد- آیت الله زاده شیرازی، مرتضی، ۱۳۷۷ ش، فرهنگ اصطلاحات روز(فارسی-عربی)، تهران، انتشارات امیرکبیر.
- فاتحی نژاد، عنایت الله- فرزانه، بابک، ۱۳۸۸ ش، درآمدی بر مبانی ترجمه(عربی به فارسی-فارسی به عربی)، تهران، نشر آیه.
- نجفی، احمد- نجفی اسداللهی، سعید، ۱۳۷۶ ش، الطَّرِيقَةُ الْجَدِيدَةُ مِنْ دُرُوسِ دَارِ الْعُلُومِ الْعَرَبِيَّةِ، چاپ سیزدهم، جلد اول، تهران، شرکت چاپ خواجه.